

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4CdoNa/2/2026
Identifikačné číslo spisu: 4124204334
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4124204334.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore navrhovateľky VARIAFLEX s. r. o., Košice, Werferova 6, IČO: 47 375 728, proti odporkyni D. Ď.C., narodenej XX. F. XXXX, V. J., V. XXX/XXX, zastúpenej Advokátska kancelária Válah, Kišac, s. r. o., Bratislava, Gogoľova 18, IČO: 36 663 051, o zriadenie vecného bremena a o nariadení neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 51C/17/2024, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2025, sp. zn. 15Co/115/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra uznesením z 10. októbra 2024, č. k. 51C/17/2024 - 270 zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. V odôvodnení uviedol, že nevezhladol potrebu dočasne upraviť pomery strán takým spôsobom, akým to požaduje navrhovateľka, pretože z ustanovenia § 325 ods. 1 CSP vyplýva, že zákonným dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery strán, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Dočasnú úpravu pomerov strán neodkladným opatrením možno pripustiť len vtedy, ak je nevyhnutná, ak je právo tvrdené návrhom dostatočne osvedčené, a ak ochranu práva nemožno zjednať inak, a to bez prejudikovania rozhodnutia vo veci samej. Ďalšou relevantnou otázkou je posúdenie miery proporcionality medzi zasiahnutím do práv povinnej osoby a potreba ochrany práv navrhovateľky. Uviedol, že navrhovateľka sa domáha vydania neodkladného opatrenia z dôvodu bezodkladnej úpravy pomerov podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia ide o opatrenie, ktoré spočíva v uložení povinnosti niečo aktívne vykonať, zdržať sa istých rušivých zásahov, alebo naopak, strpieť určité obmedzenia. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia súd prvej inštancie konštatoval, že navrhovateľka vo svojom návrhu neosvedčila skutočnosti, ktoré by vyžadovali ingerenciu súdu vo forme vydania neodkladného opatrenia a

neosvedčila, že stav nehnuteľnosti, ktorú nadobudla kúpou, sa od času jej nadobudnutia doposiaľ zmenil, resp. zhoršil do takej miery, že je potrebná jej okamžitá a nevyhnutná rekonštrukcia a to aj s poukazom na ustanovenie § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na bod 34. odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Nitre (ako súdu odvolacieho) č. k. 11Co/85/2024 - 230 z 26. septembra 2024, vydaného v rámci tohto konania, v ktorom odvolací súd uviedol, že: „žalobca nadobudol nehnuteľnosť, ako sám uviedol, v roku 2024 a už dňa 15.04.2024 podal žalobu o zriadenie vecného bremena, a to práva prechodu a prejazdu cez pozemok vo vlastníctve žalovaných. Žalobca si pred nadobudnutím nehnuteľnosti nepochybne túto ohliadol a teda vedel, alebo mal vedieť, 4 15Co/115/2024 či a aký existuje k nehnuteľnosti prístup a či sú tam vybudované inžinierske siete. Pokiaľ teda kupoval nehnuteľnosť s vedomím, že k nej neexistuje riadny prístup, a nie sú vybudované inžinierske siete, pri priemernej predvídavosti a vo vlastnom záujme mal riešiť situáciu so žalovanými ešte pred kúpou a ošetriť si prístup právnymi predpismi aprobovaným spôsobom. Bol by sa takto vyhol súdneho sporu, v rámci ktorého považuje súd za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie sa nemôže venovať riadnemu dokazovaniu vo veci samej (zriadenie vecného bremena), pretože opakovane musí rozhodovať o návrhoch žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a o podanom odvolaní zase rozhoduje odvolací súd, čo však neustále predlžuje konanie vo veci samej. Pokiaľ sa žalobca bez ďalšieho spoliehal na to, že žalovaní budú súhlasiť s jeho návrhmi a tým dôjde k obmedzeniu ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, potom sa žalobca sám dostal v dôsledku svojho ne/konania do situácie, že nemôže prístup k rekonštrukcii nadobudnutej nehnuteľnosti. Aj z uvedených dôvodov vyplýva, že žalobca neosvedčil dôvodnosť pre nariadenie neodkladného opatrenia.“ Keďže v prejednávanom prípade išlo o návrh na neodkladné opatrenie po začatí sporu vo veci samej, súd prvej inštancie nerozhodoval o nároku na náhradu trov konania, nakoľko o tomto nároku bude rozhodovať v rámci rozhodovania o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP, to znamená v rozhodnutí vo veci samej.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľky uznesením z 30. januára 2025, sp. zn. 15Co/115/2024 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že návrhom doručeným prvoinštančnému súdu 19. septembra 2024 sa navrhovateľka domáhala proti odporcom 1/ a 2/, ktorými boli D. X.H., narodená XX. T. XXXX, bytom V. XXX/XXX, XXX XX V. J. a M. X.Ľ., narodený XX. T. XXXX, bytom V. XXX/XXX, XXX XX V. J., ako vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by im súd uložil povinnosť umožniť navrhovateľke prístup na pozemok č. XX/X v k. ú. V. J. a to počas nevyhnutnej doby potrebnej na vykonanie rekonštrukčných prác na nehnuteľnosti navrhovateľky, ako aj uloženia zákazu odporcom akýmkoľvek spôsobom znemožňovať navrhovateľke prístup k jej nehnuteľnosti, vrátane umiestňovania prekážok, ktoré by znemožňovali prejazd stavebnej techniky a vyloženie stavebného materiálu. Súd prvej inštancie návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol z dôvodu, že nevezhliadol potrebu dočasne upraviť pomery strán takým spôsobom, akým to požaduje navrhovateľka. Navrhovateľka napadla uznesenie súdu prvej inštancie odvolaním. Pred rozhodnutím o odvolaní navrhovateľky súd prvej inštancie uznesením č. k. 51C/17/2024-368 z 10. januára 2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. januára 2025, pripustil, aby z konania vystúpili doterajší žalovaní 1/ a 2/ a aby na ich miesto vstúpila žalovaná D. X.H., narodená XX. F. XXXX, VÍZ. XXX/XXX, V. J.. Dôvodom vydania takéhoto uznesenia bol návrh navrhovateľky na zmenu sporovej strany, v ktorom uviedla, že z listu vlastníctva č. XXX pre k. ú. V. J. vyplýva, že aktuálnou vlastníčkou dotknutej parcely (parc. reg. „C“ č. XX/X), je D. X.. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že z LV č. XXX pre k. ú. V. J. vyplýva, že pôvodní žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi parc. č. registra „C“ XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 352 m² a ich vlastnícke právo bolo zapísané v roku 1997. Prioritne sa v ňom zaoberal otázkou, či v predmetnej veci je daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov sporových strán a keďže dospel k záveru, že navrhovateľka neosvedčila skutočnosti, ktoré by vyžadovali ingerenciu súdu vo forme nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia, podaný návrh ako nedôvodný zamietol. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané 10. októbra 2024, kedy už ale pôvodní žalovaní 1/ a 2/ vlastníkmi dotknutých nehnuteľností neboli a neboli nimi ani v čase doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súdu prvej inštancie. Uvedenú skutočnosť mal odvolací súd preukázanú z vyžiadaného oznámenia Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor, zo 16. januára 2025 a z LV č. XXX, z ktorých nepochybne vyplýva, že

terajšia odporkyňa D. X., nar. XX.XX.XXXX, sa vlastníčkou dotknutých nehnuteľností stala 16. septembra 2024. Prvoinštančný súd v čase svojho rozhodovania o tejto skutočnosti zrejme relevantnú vedomosť nemal, nakoľko sa v súdnom spise nenachádza výpis z listu vlastníctva, z ktorého by verifikácia aktuálneho vlastníka týchto nehnuteľností súdom prvej inštancie vyplývala. Odvolací súd dospel k záveru, že § 329 ods. 2 CSP zakotvuje zásadu, podľa ktorej je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, čo znamená, že odvolací súd môže pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vziať do úvahy iba skutočnosti, ktoré existovali v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Za situácie, že pôvodní odporcovia 1/ a 2/ v čase vydania uznesenia o neodkladnom opatrení už vlastníkmi nehnuteľností, ktorých sa podaný návrh bezprostredne týkal, preukázateľne neboli a neboli nimi ani v čase začatia konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, bolo a priori vylúčené, aby im súd uložil splniť navrhovateľkou navrhované povinnosti. Takéto rozhodnutie by bolo voči odporcom 1/ a 2/ právne neúčinné a nevykonateľné. V intenciách vyššie uvedených skutočností odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) aj keď z iného právneho dôvodu, ktorým je nedostatok pasívnej vecnej legitímácie pôvodných odporcov 1/ a 2/ a preto sa už splnením zákonných predpokladov z hľadiska nariadenia neodkladného opatrenia ďalej nezaoberal. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP v rozhodnutí, ktorým bude skončené konanie vo veci samej.

3 . Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu). Ďalej namietala, že konanie má vady uvedené v § 420 ods. 1 písm. b) CSP, pretože odvolací súd nedostatočne zistil skutkový stav veci. Mala za to, že odvolací súd nesprávne interpretoval a aplikoval § 325 ods. 1 CSP, keď nedostatočne zohľadnil naliehavosť situácie a riziko vzniku ďalšej škody na nehnuteľnosti v dôsledku pretekajúcej strechy a celkového zhoršujúceho sa technického stavu a poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/111/2012. Namietala, že súdy nižších inštancií nesprávne posúdili princíp proporcionality v konflikte jej vlastníckych práv a odporkyne a uprednostnili ochranu vlastníckeho práva odporkyne na nerušené užívanie jej nehnuteľnosti pred ochranou vlastníckeho práva navrhovateľky na nerušené užívanie a údržbu nehnuteľnosti. Výtýkala odvolaciemu súdu, že nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď neprihliadol na predložené dôkazy preukazujúce blokovanie prístupu a naliehavosť rekonštrukcie. Bola názoru, že je nesprávny a formalistický záver odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie pôvodných odporcov, nakoľko skutočnosť zmeny vlastníctva nehnuteľnosti nastala až počas konania o neodkladnom opatrení a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný voči osobám, ktoré v čase podania návrhu boli vlastníkmi nehnuteľnosti. Mala za to, že riešením mohlo byť pripustenie zmeny účastníka konania a rozhodnutie o neodkladnom opatrení voči aktuálnej vlastníčke, ak boli splnené podmienky na jeho nariadenie. Postup odvolacieho súdu považovala za formalistický. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4 . Odporkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu súhlasila so záverom odvolacieho súdu, ktorý konštatoval nedostatok pasívnej vecnej legitímácie pôvodných odporcov 1/ a 2/. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5 . Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) /ďalej aj len „najvyšší súd“/ po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6 . V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7 . Dovolací súd úvodom považuje za potrebné uviesť, že dovolateľka, napriek tomu, že má

vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, uvádza ako dôvody dovolania neexistujúce ustanovenia CSP, tieto rôzne interpretuje a argumentuje nimi bez toho, aby tieto jej argumenty zodpovedali aspoň približne požiadavkám, ktoré vyžaduje Civilný sporový poriadok pre podanie dovolania. Ako príklad hodno uviesť, že dovolateľka nedostatočne zistený skutkový stav podriaduje pod ustanovenie § 420 ods. 1 písm. b) CSP, ktoré ustanovenie neexistuje a existujúce ustanovenie § 420 písm. b) CSP odôvodňuje prípustnosť dovolania v prípade, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Je preto nepochybné, že dovolateľka poukazuje na neexistujúce ustanovenie CSP a ustanovenie, ktoré by mohlo pri zohľadnení písárskej chyby zodpovedať CSP, rieši diametrálne odlišnú situáciu, ktorá by mala zodpovedať prípadnej procesnej vade. Dovolací súd však napriek vyššie uvedených zmätočnosťam v podanom dovolaní posudzujúc dovolanie podľa obsahu vyvodil, že navrhovateľka dovolanie vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii jednotlivých procesných väd konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

9. Najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. Najvyšší súd nespochybňuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť - za istých predpokladov - tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takeého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/157/2017, 5Obdo/76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

11. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Dovolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý potvrdil. V danom prípade dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je ani rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa podala na Okresnom súde Nitra dňa 15. apríla 2024 žalobu vo veci samej a to žalobu o zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez pozemok parcela č. XX/X, k. ú. V. J., zapísaná na LV č. XXX.

12. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na

ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

13. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním navrhovateľky nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože žalobkyňa podala tak, ako bolo vyššie uvedené, pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobu vo veci samej a teda rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nekonzumuje vec samu.

14. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľkou namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

15. Pokiaľ žalobkyňa v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 ods. 1 písm. a) CSP (správne má byť § 421 ods. 1 písm. a) CSP - poznámka dovolacieho súdu) v dovolaní namietala, že konajúce súdy nesprávne zistili a vyhodnotili skutkový stav, dôsledkom čoho je i nesprávne právne posúdenie celého sporu, dovolací súd pripomína, že podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1/ nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). Napadnutým uznesením odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie podľa § 357 písm. d) CSP (v zmysle ktorého odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia). Prípadné nesprávne právne posúdenie veci by preto nemohlo s poukazom na § 421 ods. 2 CSP založiť prípustnosť dovolania.

16. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.